

Sprawozdanie z IV Interdyscyplinarnego Seminarium Naukowego z cyklu „Migotanie znaczeń”

Poznań 17 listopada 2014 roku

17 listopada 2014 roku na Wydziale Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza odbyło się już czwarte Interdyscyplinarne Seminarium Naukowe z cyklu „Migotanie znaczeń”, którego organizatorem jest Zakład Edukacji Wielokulturowej i Badań nad Nierównościami Społecznymi. Temat wystąpienia brzmiał: *Antropologia: wyzwanie dla edukacji i rozwoju człowieka (Anthropology: A Challenge to Education and Human Development)*, a wygłosił je profesor Christoph Wulf.

Christoph Wulf jest profesorem antropologii i edukacji oraz członkiem Interdyscyplinarnego Centrum Antropologii Historycznej (Freie Universität Berlin, Niemcy), a także wiceprzewodniczącym niemieckiej komisji UNESCO. Za badania w dziedzinie antropologii oraz antropologii edukacji otrzymał tytuł doktora honoris causa na Uniwersytecie w Bukareszcie. Główne zainteresowania badawcze Profesora oscylują wokół antropologii historycznej i kulturowej oraz antropologii edukacji. Wizytował m.in. ośrodki akademickie w Stanford, Tokio, Kioto, Pekinie, Paryżu, Lille, Strasburgu, Londynie, Amsterdamie, Sztokholmie, Kopenhadze, czy Sankt Petersburgu. Książki Profesora zostały przetłumaczone na 15 języków.

Przedmiotem wystąpienia było osadzenie antropologii w naukach społecznych i humanistycznych. Podejmując analizę w ujęciu antropologicznym, uwypuklają się dwie sprzeczne ze sobą – jak dostrzega Profesor Wulf – tendencje rozwojowe, z których jedna podąża w kierunku globalnej uniformizacji, podczas gdy druga podkreśla warunki różnorodności kulturowej. Mówiąc o antropologii w perspektywie edukacyjnej, prelegent omówił paradygmaty uniwersalistyczne, w tym paradygmat ewolucyjno-biologiczny, dotyczący procesu hominizacji gatunku ludzkiego oraz paradygmat antropologii filozoficznej w rozumieniu niemieckiej tradycji M. Schelera, H. Plessnera oraz A. Gehlena. Celem tego ostatniego jest ustalenie, w jaki sposób ludzie różnią się od zwierząt, jakie specyficzne warunki przyczyniają się do zdefiniowania natury ludzkiej. W dalszej

części wystąpienia przedstawione zostały takie paradygmaty partykularystyczne (różnicujące), jak: paradygmat antropologii historycznej, którego zadaniem jest badanie podstawowych warunków życia i doświadczeń ludzi w ich historycznych kontekstach oraz paradygmat antropologii kulturowej (w rozumieniu etnologicznym), który zwraca uwagę, że różne formy życia ludzkiego są odbiciem wpływu kultur lokalnych i globalnych. Ujęcie to uwypukla różnorodności społeczne i kulturowe życia człowieka, a wszystkie wskazane paradygmaty stanowią podstawę dla antropologii edukacyjnej. W badaniach antropologicznych centralny wymiar stanowią dwie perspektywy – historyczna i kulturowa, których współwystępowanie służy lepszemu zrozumieniu zjawisk i ludzkich problemów. Egzemplifikacją tego stanowiska były przywołane przez Prelegenta badania własne nad pojmowaniem szczęścia rodzinnego (w których uczestniczył wraz z zespołem) w kulturze europejskiej (Niemcy) oraz pozaeuropejskiej (Japonia). Istotne dla antropologii (zwłaszcza w czasach globalizacji) wydaje się badanie relacji pomiędzy podobieństwami i różnicami między ludźmi, kulturami i epokami historycznymi.

Wystąpienie Profesora pozwoliło zwrócić uwagę na znaczenie szerszego kontekstu w badaniach nad edukacją, a przede wszystkim przybliżyć perspektywę badacza w ujęciu antropologicznym. Spotkanie zakończyła dyskusja, która stworzyła przestrzeń do wymiany doświadczeń, a jednocześnie zasygnalizowała zainteresowanie tematem wystąpienia. Żywimy nadzieję, że spotkanie z Profesorem Wulfem przyczyni się do ożywienia dyskursu pedagogiki interkulturowej nie tylko na Wydziale Studiów Edukacyjnych.